

: Jaunimas :

Mēnesinis laikraštis skiriamas jauniešiem.

TURINIS: Nuo kuomet žmogus ėra. — Pasidalinimas. — Iš kasdienio mano prietiros: Ko kartais norima; Vaikų teisbė. — Apžvalga: Lietuvių Sventės; Duone-laitio paminklas; Lietuvių tautos nāmas Vilniūje; Prūsų Lietuvių skaitius; Kas girtuoklis ėra. — Pasikalbėjimai: Ar gāli kuomet žmogus būt pilnai laimingas? Ar ne blėdinga glamonėties su merginomis? Ko verta gėda? Kas tai ėra aniolai? Ar galima kada nors sakit neteisibe? Ar gāli kuomet karai pasibaigti? — Nauji rāštai: Žemaitės rāštai; Lakštutės giesmelės; Br. Vargšas, Svetimas Dievas. — Iš leidėjų-rašytojų pusės.

NUO KUOMET ŽMOGUS IRA.

Regėjimas.

Buvau kartā tarpe daug žmoniū. Tiliai jie klausėsi kalbėtojo. Tasai buvo pritires žmogus. Ir jis maž-daug šitā tārē ė susirinkusiuosius: "Visi jūs žinote, kad esate. Bet nei vienas negāli pasakīti, nuo kuomet jisai ėra ir lig kokio laiko jis būs. Negālite manīti, kad kartā nebūtut buve. Ir negālite suprasti, kad kartuntā jūsū negalētū būtī.

Tūli to pamanīti ir bijo. Mirties baimē ėra žmogaus didiausioji. Tatiau ji tēra jo paties tvarinīs. Mirtis tēra tām, kurs mirti nori. Amžina ėra gīvībē. Išmanīkime tai! Ir nebegīvenkime mirtimi! Gīvenkime gīvībe!"

Kalbėtojas nutilo. Ir visi žmonės žvelgē spindintiomis akimis ė jī ir laukē. Tad jis ir kalbėjo toliau: "Netikėkite tais, kurie sāko žmogū esant kūnu. Nieko tikro kūnas neturi savīje. Jis tēra tik

pavidalas, kaip bitiū spietius, kurs prasidėjes nuolatai naujinas, kol nepranįksta. Nuolatai kūnas turi traukti savespį visokio matėriālo ir vartotājį išmesti.

Ir netikėkite, kad kas sakītū visas žmogaus vidus: jo jausmai, geismai, mintis, būk esā tiktai kaip kūno garai. Žmonės, kurie tai sāko, ĩra akli. Visi jūs žinote, kad geismas ir mintis valdo kūnā. To niekumet padarīti negalėtū jo garai.

Bet visi tie vidaus dalikai dār nėra žmogus. Pažinkite save! Vidaus prakilnībė, iš kurios pareina žinojimas: esmi, tai ĩra žmogus.

Žinokite, jog visuma ĩra dabar sudėtinis daigtas. Žemiausiasis jo stovis ĩra tai, kas regima, girdima, juntama. Visa-tai randasi kitame visumos skėrėje, o tasai vėl kitame, kaip, paveikslui, dūmai gāli būti ore, oras šviesoj ir šviesa pagaliaus erdvėje. Taip vienas gėvenimo skėrius ĩra kitame. O kad žemiausiasis ĩra šiek-tiek skaidrus, tuomet per jį numanīti galima augštesnėjį. Taip ir apsi-reiškia per žmogaus kūnā ir juomė žmogaus geismai, per juos ir kūnā jo mintis, ir tt. Bet aklieji sāko, visa-tai pastojā iš kūno.

Nėra tai teisėbė. Todėl ir žmogus, jis pats, žmoniškoji siela, nepareina iš kūno.

Ir netikėkite tais, kurie sāko žmogaus sielā esant sutverta kūnui gemant. Turėtū sielos tuomet nors kiek prilėgti kūnui. Bet ĩra visuomet buve vaikū, kaip platiai žinoma, kuriū sielos buvusios ĩra didios, kad ĩ juos negalėjo pasilėginti tūli mokīti, užauge žmonės.

Žinokite, žmogus, tai ĩra žmoniškoji siela, gėveno pirm kūnui gemant. Žmogaus āmžius nėra išmāstuojamas. Kaip visa gėvėbė amžinoj kaitoj tarp šio regimo ir neregimūjū pasauliū siupasi, taip ir patsai žmogus gėvena tai šitame, tai kitame pasaulyje. Žiūrėkite ĩ augmenius! Kas pavāsarī jie stojasi mūsū akėvaizdon ir traukiasi rudenī vėl iš šio gėvenimo. Taip ateina ir nueina žmogus. ĩra jis keleivis.

Jo pradia ĩra visumos pradia. O toji ĩra dvāsios gelmė. Iš jos visa pareina. Jospi visa ir grėzta. Ir nešasi su savim ilgojo gėvenimo vaisiū. Iš dvāsios gāli kūnas stoties, bet negāli dvasia pastoti iš kūno, jeigu tasai pirma nebuves dvasia.

Žmogus pradėjo gėventi kartu su pasauliu. Pasauliui gemant, gimė ir žmogus! Jis to paties āmžiaus, kaip visas pasaulis. ĩra jis tojo dalis ir jo veiksnis! . . .”

Nutilo kalbėtojas. Tūli žmonės pradėjo nerimti, lėg suezinti to, kā kalbėtojas sākė. Ir jie sukilo eiti laukan. Kiti išveizėjo tos kalbos nukankinti, kadangi nesuprāte, kas sākoma buvo. Kiti buvo net ĩmige. Bet aš žvelgiau ĩ kalbėtojo veidā. Ir nustebau. Iš jo švietė meilė, pagaila ir išmintis nematīta dār groze. Begālo buvau širdije jām dėkingas už tai, kā jis pasākes buvo. Rodės mān taip visiškai skaidru, teisinga. Tik nedrėsau prie jo prizengti. Ejaū laukan su kitais. Bet vis regiu jį ir girdiu jo žodius: ”Žmogus to paties āmžiaus, kaip visas pasaulis.” *Vidūnas.*

PASIDALINIMAS.

Apisakelė iš gyvenimo slapties.

Sąko buves kurs kaimas. Jo gyventojai buvo visi to paties kraujo. O nors parsivesdave martias iš kitur, nors ateidave iš kitų kraštų į žentus, vis dėlto pasilikes tų žmonių kraujas tas pats.

Ir vis didėjes tas kaimas. Gyventojų skaitius pagaliaus buves tik sunkiai tesuskaitomas. Bet ir vis daugiau skīresi žmonės nuo viens kito. Tūli net taip labai, līg visai nebūtū to paties kraujo buve.

Berods nesilike jie kiekvienas sau. Telkesi vieni su vienais, kiti su kitais. Tie, kurie buvo lipšnūs, malonūs draugāve su žmonėmis panašiais į juos. Kiti buvo karšti savo linkimuose, geismuose ir troškimuose. Jie spiedavesi su sau līgiais žmonėmis. O nors dažnai susiriedave ir susipīkdave, tatiu vėl telkdavesi, tarsi juos kažikas traukes būtū krūvon. Visai kiti dār susirinkdave sumānīmams apmāstīti ir naujai apsvartīti.

Prie pastarūjų linke ir tokie, kurie žinoje kitū negirdētū dār sumānīmū. Tik neilgai galēje jie pasilikti toj draugijoj. Greitai būdave atstumti. Laikomi jie buvo visiškai svetimais. Nenorējes tas būrīs naujų mintiū, naujų sumānīmū, norējes vien senūjų tik svarstīmo ir kratinėjimo.

Pagaliaus buvo ir kitū dār žmoniū. Tie negalēje būti skaitomi nei prie vienū, nei prie kitū. Draugāve jie līg su visais. O tad vėl būk ir rodesi, līg nedraugaujā nei su vienais. Tūli jų buvo visū mīlimi arba nors gerbiami. Bet tūlū veik visi ir baidesi nors kiek artiau juos pažine.

Buvusi mergaitė tarp tū, kurie turėdami tuos patius linkimus draugaudave su viens kitu. Visiems patenkintiems esant, ji nuobodāvusi. Dalīkai, kurie kitiems rodēsi begālo svarbiais, buvo jai taršūs. Ir išlengvo ji skīresis nuo savūjų būrio. Tik nebuve niekur jai prisiglausti.

Ir buves vīrukas tarp tū, kurie draugaudave dalīvaudami įpatinguose sumānīmuose. Niekaip negalējes jis ten-

kinties savo draugū māstīmais. Nekartā tai ir ištāres. Sākes tie seni sumānīmai esā taip dažnai kraipīti ir kratinēti, jog nebelikes juose joks mānīmas. Dvasia, gīvībė iš jų visiškai išgarėjusi. Ir sau vienas turējes gyventi. Vaikstiojes kaimo giraitėse ir pakalniams bei paupiais.

Māstes vīriausiai apie tai, kodėl kaimo gyventojai būdami visi to paties kraujo tatiu persiskīre ėra į visokius būrius, kuriū vienas kito vos pakesti gāli, ir kodėl jām patiām jo būrije nėra patankos. Māstes ir apie tai, kaip galima būtū visā kaimā suvesti į vienībė ir koks turētū būti tasai, kurs tai padarīti galētū. Taip mastīdamas jis sau vienas vaikstiodaves.

Kartā ženges giraitėj ant kālno prie upės kranto. Pasitikusi jī tše ta mergaitė. Ir jai vos pažvelgus į jī, apēmusi jā įpatinga palaima. Vīrukas jai išrodes, kaip jis susimāstes ir jos nepastebėdamas ženges, tarsi nunėres į pātīā grože. O pati nusimānīusi lėkianti į jo pasaulī.

Išlengvo jis vis artin atējes. "Nors išvīsti galėčiau jī jo vidaus tīlume!" Taip tārusi širdij mergaitė. Tai jau ir buves jis ties ja. Nesijusdama prašnekusi ji: "Toks tu vienas?" Ištieses jis līg netītioms rankas prieš jā sakīdamas: "Aš? — Tikrai ne vienas! Buvau prie visū! Dalinaus visiems. Ir tu buvai senai prie manes."

Taip tārūsiu juodu stovėjūsiu žvelgdamu į viens antrā. Nežinojusi mergaitė, kad ji nutvėrusi jo rankas. Ir nesižinodama išlengvo glaudesis prie jo krūtīnės tardama: "Tai aš ištīkrūjų to tik nesapnuoju?!"

Toliau abu tīlėjūsiu. Įpatingas regėjimas pildes jų dviejū sāmone. Buve jiems taip nuostabiai šviesu. Tarsi būtū žīgiu abu iškopūsiu iš kokios prietemos. Ir toli už jų būtū pasilike visokie rūkai, visokios bangos ir debesīs.

Ilgai taip vienas antrame tīlėjūsiu. Tad staigu pasiekės jų širdis žmoniū ūzmas. Nebuve aišku, ar jis kilās nuo vandens, iš girios ar pakalnio. Tiliai juodu skīresi,

nieko netardamu, neatsigriezdamu. Ir ējusiu abu ī savo būrī gīventi su kitais.

Prieš vākarā mergaitē dār kart atējusi ī šīā vietā. Ir nustebusi rasdama tše vos kā pastatītā suolelī. Tur būti jo padarītas diviem pasēdēti, taresis jī. Ir atsisēdusi.

Bet beveik nusigandusi, nusimanīdama visai kitomis akimis prareģianti. Išvīdo savo bernelī didiame zmoniū būrīje. Visi jie svarstē senuosius savo sumānīmus. Buvo zmonēs juose pamirke līg tirštuose rūkuose. Bet jos bernelis traukēsi vis toliāu nuo jū. Ir stovējo dabar vienoj kertēje.

Tikrai vargdama stengēsi jī visa gerai išvīsti ir suprasti. Bet pagaliaus vien tik tezvelgē ī tā jos bernelī. Kas kart īdomesnis išrodē. Stovējo jisai līg kokioj saulēj. Tad vēl ir išveizējo, līg ta saulē būtū tamsi, mēlīna, o tātiau versmē visos šviesos, kuri spindējo iš to bernelio. Dār gi rodēsi, līg būtū bernelis ta saulē.

Nusistebēdama žiūrējo jī, kaip iš tos saulēs nuolatai lēkē maloni spinduliai ī visus kraštus, telkdami aplink save visokius pavidalus ir toliāu tverdami naujī pasaulī, kuriame mėgino kvēpuoti visi tie zmonēs su savo sumānīmais.

Tai ir pradējo kelintame tū zmoniū sušvitēti tur būt naujos šviesos mintīs. Ir jie gērēdamies sākēsi senuosius sumānīmus geriau išmānā. Pastojo visi linksmi, širdingesni, labai pānašūs ī bernelī. Tur būt jo gīvībēje dalīvāvo.

Ir mergaitē vēl pašvelgē ī jī. Bet jis išrodē, līg gīvenās kitame pasaulīje. Jo kūnas stovējo jo esībēje tartum koks šešēlis ugnies šviesoj.

Tad sujūdusi jīnai. Pasiilgusi labai būti jame. Ir pradinges jai visas reginīs. Grīzusi pas savuosius. Izengiusi tīliai ī jū skritulī. Garsiai tše lakioje zodiai ir jausmai bei geismai. Atsistojusi jī sau viena pašaliai. Taip dalīvāvusi nors māzumā kitū gīvenime.

Trošku jai atsirāde. Skaudiai pasiilgusi to mēlīno savo bernuzelio tīlūmo. Tai pakilusi ir prareģėjusi kaip pirma.

Kaip īpatingai išrodē jos būrio draugai! Veik visi jie nardē īpatinguose rūkuose, tikrame limpantiame tirštume. Buvo tše visokiū varsū: tamsū, taršū ir šviesesniū, Bet vieni nuolatai riyo kitus. Ir kiekvienas žmogus, kiekviena žmona buvo tū įvairiū varsū versmē.

Vis labiau sukiles mergaitēs pasiilgimas tos prakilnībēs, kurioj bernelis, kaip rodēs, gīvena. Bet taip pasiduodama pasiilgimui nusistebēdama išvīdo, kaip, tai iš vieno, tai iš kito savo būrio zmoniū, sušvitējo žīmiai švelnesnēs varsos, kaip visū geismai prapuldē nors kiek savo žiaurumā. Ir tūlūjū pradējo net aprimti.

Su diaugsmu mergaitē žvelgē ī savo bernelī ten kitame pasaulīje. Tai išvīdo, kaip iš jo nuolatai atlekē jospi neapsākomos grožēs rūkū gniauztai ir jā pasieke subīrējo ir krisleliais iš jos sklaidēs tarp zmoniū. Vis labiau pastojo jie jaukūs ir linksmi net širdies gelmēse. Tārē tad apie savo jausmus, pageidimus, norus. Ir buvo vienas kitām dėkingas, kad jie kits-kito širdīje dalīvauti gāli.

Bet mūsū mergaitē tīlėjo. O kaip kiti pakilo ir praeidami pro mergaitē ī jā pažvelgē, visi labai nustebo. Ir vieni ī kitus tārē: "Mat, toji stovi tše sau viena miegodama o taip palaiminga ir līg palaimindama šipso miege."

Visai kitoks negu seniau buves dabar mergaitēs gīvenimas. Ir visai kitaip suprātusi jī dabar žmones ir jū veikimus. Vienok vis dār buves visas jos supratimas tik līg apīgraiboms īgītas.

Kas dienā nueidavusi jī pas suolelī. Bet visuomet ar daug peranksti ar pervēlai. Nesulaukdavusi bernelio arba pastebēdavusi jau jo pēdas žemėje. Tik savo regėjimuose išvīdusi jī jī ir kitus žmones. Bet daug likosi jai neaišku.

Tai kartā vēl abu susitikusiu. Ir abu įsiautes toks šventumas, kad negalējes nei vienas tarti nei žodelio. Ranka rankoj sēdėjusiu abu šale viens antro. Nieko nesākes nei vienas. Tātiau ējusi nuolatinē kalba tarp jūdviejū.

Dalīvavusiu vienas antrame. Rankas vienas antrām padāves turējes justī vienas antro neregimū kūno spinduliū: magnētiniū, elektrikos ir gīvībēs. Malonus begālo turējes būti tūjū susitikimas. Abiejū kūnu buvusiu švariu, netaršītu baisiū valgiū bei gēralū, nedergti bīaurū geismū bei troškimū. Rodos abu ir numānīusiu, kokī smagumā vienas kito kūne sukela tokiu būdu pasidalīdamu. Tatīau ne tuo juodu tārīusiu ī viens antrā.

Labīau dalīvāvusiu vienas antro jausmuose ir linkīmuose. Visokīomis šviesīomis spalvomīis mirgēje jie viename ir antrame. Ir jī kaip ir jīs tik mānes antrām teikti, kas širdī gīliu judīna ir pīldo, teikti tas didīas bangas, kurīos gāli plūsti per visā žmogū ir jām sukelti diaugsmā ir pilnā pātankā.

Bet nebuvusi tame visa jūdviējū sāmonē. Lēke īš vieno ī antrā ir mārīmo spīndulīai. Ir susītikus dviem spīndulīām, rādesī žīmīai šviesu taip mergaitēs kaip ir bernelīo vidūje. Nušvītes visas žmogaus vidus nauju īšmārīmu.

Be perstojīmo juodu taip kalbējusiu su viens antru be žodiū. Ir tše, toj mārīmo šviesoj gīvenusi jūdviējū siela. Vienok dār ir jaute abu, jog visai nenumānamose gelmēse visai dār kitaip tārīusiu ī viens antrā. Līg siela tik tše susīeinanti su siela ir viena antrā laiminanti.

Neapsākoma romībē īš kaži-kur leīdesis ī jūdviējū širdīs, kaip juodu tokiu būdu tarp saves kalbējusiu.

Aplinkui gamta tīlējusi, tarsi klausītūsi. Tiktai kartais aužuole sušlamēje, līg tše kas nekantrautū. Ir toliu sucirpes žiogas, sušvilpes koks paukštēlis. "Žmogau, tarkī!" Taip, rodēs, liepusi tiedviem gamta.

Ir mergaitē pratārūsi: "Ar nelaukia gamta ko gauti īš mudviējū?" Atsākes bernelīs: "Tur būt netinka jai, kad mudu tarp saves šnekava. Nori, kad dalīvautū žmogus jos kalboje!" — "Tai ir kalbēkiva jos būdu," tārūsi mergaitē. — "Tik veik nebegalēsime tuomet kalbēti tiesiog

širdīs su širdimi, siela su siela!" — Ir vėl sākiusi jī: "Bet rodos mūsū pareiga gamtos būdu šnekēti. Tik taip tegālime ir jai pasidalinti. Bet vėl, ar īstīkrūjū jī to ir norētū?" — Māžumā tīlējes ir pamāstes jīs atsākes: "Tur būt visas pasaulīs kelīauja gīvībēn. O žmogui gīvīausiām esant, visa gamta tiesīasi jopi. Nori, kad jīs jai nusidalintū. Ir nori žmogaus gīvībēje dalīvauti!" — "Gāl tuo tikslu ir žmonēs draugauja su viens kitu?" klaususi mergaitē. — "Taip! Nors tai mārī rodosi." — Linksma mergaitē vėl prašnekusi: "Kaip mārī dabar ir aišku, kodēl vieni su vienais, kiti su kitais draugauja. Kaip kuo žmogus jautīasi gaivinamas, gīvesnis pastojās, to jīs ir nori. Todēl mūsū kaime ir īpatingai žmonēs susītelke īra." — Ir jīs patīlējes sākes: "Ira ir neregimū dār žmoniū. Vaikštioja jie tarpe mūsū kaip kokīe Dievo sūnūs. Ir vienas jū tārē kartā ī mane: "Žmonēs skīriasi ir telkīasi, kaip kokīe jie īra. Bet visi jie vārōmi to vieno geismo: gīvesni būti, jei galīma taip gīvi, kad ir āmžīais jū gīvībē pranīkti nebegalētū. O vieni tiki gīvībe ragauti ir īgīti kitojo kūnā pajusdami. Kiti tiki būsiā gīvesni patīrdami kitū žmoniū jausmus, geismus. Treti nori kitū mintīs patīrti ir savo kitiems ībrukti. Gāl ir īra tokiū, kurie nori jausti viens kito sielos gīvībe. Taip visi nuolatai su viens kitu mainīdami tiki gīvībe pilnīau ragauti galēsīā. Bet būk esā ir tokiū, kurie īra surāde pātī gīvībēs šaltīnī. O tasai plūstās ne nuo vieno ī kitā, bet īš tojo, kurs īra viso-ko pradīa ir pabaiga, kurs īra visumos Augštīausiasīs. O plūstās tiesīog ī kiekvienojo sielā, kurs ja kīla pas tā šaltīnī. O īš sielos tasai tad liejāsīs ī visā žmogū. Ir jame, tame Augštīausīame gālī visi rasti savo vienībe!"

Bernelīs kalbējes līg aplinkui būtū didīs žmoniū skaitīs ir klausītūs. Bet nebuve matīti nei vieno. Tik nuostabi šventībē buvusi jautīama, tarsi kaži-kas būtū atsīstojes šale jūdviējū. Ir mergaitē tīlomis klaususi: "Ar tše ne kas šale mudviējū? O mes jo neregīme?" — Atsākes bernelīs:

"Tur būt kas-nors dalinasi mums, kurs sēma sau gīvībēs iš patios jos versmēs norēdamas, kad ir mudu išmoktuva ten jos imties."

Ir abu tīlējusiū ir dalīvāvusiū kartu viens antrame ir tame, kurs neregimas juos šventines.

Nuo to laiko pradēje minimame kaime tarsi rūgti. Kiekviena draugija gīviau judējusi. Tai viens, tai kits mēgines daugiau iš savo draugū reikalauti. Ir ne tik vienas net pradējes apie tai māstīti, kām zmonēs jieško viens kito draugijos, kām jie bando pasidalinti.

Ir vienas tūjū, kurie draugāvo su kitais, turēdami tuos patius geismus, troškumus, ir tt., kartā kaip kokiā naujā mintī ištāres šitajā: "Zmonēs pātīs rišasi prie viens kito augindami savo vidūje tas patias īpatības. Nekanta ir geismas tiesiog sujungia zmones." Po neilgo laiko kazikā pastebējes sātīkiuose tarp tēvū ir vaikū net ištāres keliū draugū susiējime, jog nekanta ir geidimas suvedās vis iš naujo krūvon ir kartā jau gīvenusiū ir pasimirusiū zmones. Gemā jie ar tiems patiems tēvams kaipo jū vaikai ar kaipo broļiai-sesers. Tatiau amžina nekanta juos skirianti kaip koks bedugnis.

Labai buves patenkintas tasai, kurs tā mintī pagāves, tuo savo išmānīmu. Tik nedaug jā suprāte. Jo draugai, karštuoliai, berods tuo-žīg jām labai pritāre. Bet paskui kuo-aršiau vēl priēsinesi. Visiškai paniekine šā mintī tiejie, kurie spietēsi apie senai jiems zinomas mintis ir sumānīmus. Gāl būt, berods, kad vieni-antri tik nedrīso, kaip tai paprasta tarp tūjū, šā mintī viešai skelbti.

Bet vienas dalīkas buves visai aiškus. Viso kaimo gīventojai kas dien labiau subruzde. Nebelike senūjū skīriū, kurie vien dalinosi kūno pajutīmais, geismū-troškīmū patenkinīmais, mintiū-sumānīmū svarstīmais. Rādesi būk dabar īvairū-īvairiausiū draugijū. Ir nebebuve galima juos dalinti ī tuos trīs skīrus. Virte vire visur.

Vieniems rodesi, būk naujas, šviesesnis zmonijos āmžius auštās. Kiti, nuliūde dejāve, kad gālas prieinās.

Mūsū jaunu-du visai išēje iš savo skīraus. Bet uz tai prisidēje, kaip rodēs, prie visū, īpatiai prie naujai pasidāriusiūjū, arba pasidārantiūjū. Tikra buve, kad beveik visi dalīvāve maziau ar daugiau jūdviejū gīvenime. Parēje iš jūdviejū kitiems lig kūno švarumas, širdies romībē, mānīmo šviesa ir kartais net īpatingas dār nepatirtas palaiminimas. Nežinojes niekas, kaip visa-tai nusidāve. Ir visiškai nenumānoma buve, jog tas palaiminimas parējes iš to, kad kelios sielos, gīvendamos Augštiausiame, dalinosi kitiems zmonēms — nedalīvaudamos juose, iš jū nieko nenorēdamos.

Neilgas laikas buves praējes. Tai vienā dienā mūsū mergaitē beveik su nerimastiu laukusi savo bernelio. Pagaliaus jis atējes. Toks vēl susimāstes, bet ir lig liūdnas. Tuoju pradējusi ji jo klausinēti, ar nemātās, kas jū kaime nusiduodā. Zmonēs kilā priēs zmones, tarsi pikta dvasia būtū juos apriejusi. Dārā zmonēs dārbus lig iškripe iš zmoniškumo vēziū. Ir jau regējusi priezastī. "Ar galima, tārusi ji pagaliaus, kad būtū zmoniū, kurie gīvena kituose jais naudodamies visokiems baisiems darbams, pātīs tū darbū nedarīdami?"

Tiliai paēmes jos rankā atsisēdes bernelis ant suolo ir liūdnai žvelges po savim. Po valandelēs tāres jis tiliai: "Ira! Kuomet zmonēs viens kitām dalinasi, nēra didio blogo. Bet kuomet jie numāno augštesnēs gīvībēs versmes, jie pradeda skirties ī dvi rūši. Vieni dalinasi kitiems, nieko iš jū nenorēdami. Kiti visai nesidalina, bet iš kitū visa plēšia: kūnā, kraujā, jausmus, širdi, mintis, kad īmanitū ir sielā. Zmonēs pastoja jū īrankiai. Ir didiai sukurste juose visas zmoniškas-nezmoniškas galias, iš kuriū kilā zudīmas, mirtis ir visi pikti darbai, tuomet jie, tie kurstītojai, jautia pilnesne savo gīvībe. Pradia padāroma tuo, kad kiti turi jū īsākīmais, jū mokslais, tad jū geismais

gīventi. Vadina tai kartais net tikībos reikalāvimais. Bet paprastai nūdien kalbama tuo žvilgsniu apie hypnotismā. Ir nepalaimingieji jū īrankiai miršta tad kaip musēs žmoniškumo mirtimi."

Nutiles bernelis žvelges kaip žvelges buvo pirma. "Ar nėra pagālbos mūsū kaimui?" klaususi bailiai mergaitė. Bet tuojau ir pati tesiusi toliau drāsiai: "Kām dār ir klausiu! Žinau gerai pati! Mudu nenuilssdamu dalinkiva savo gīvībēs kitiems, jiems to nenumānant! O semkiva jos atsidavimu iš to, kurs viso īra versmē!"

"Gerai žinai! Įstikrūjū!" tāres bernelis. "Tik nebūki niekumet baiminga! Nors liūdnas īra mūsū kaimo žmoniū padėjimas. Pastebēki gerai! Daugiau īra kaime, kurie kaip mudu nori pasidalinti, nori teikti kitiems, kas jiems šventiausia, jeib kitus gelbētū."

Ir lig atsimindama ji tārusi jām nutilus: "Teisībē! Nekartā jau apie vienā-antrā tai ir numaniau! Dabar visai mām aišku! Bet mudum prisieina dalinti, teikti dār kuo-daugiau. Nors ir kesti reikētū!" —

"Ir dalīsiva, kol gīvesiv! Ir po mirties nesiliausiva gīventi kitū gerui!" Taip jis tāres jos rankā laikīdamas su širdingumu.

Ir juodu īsiautes īpatingas šventumas. Neapsākoma palaima švietusi ī jūdviejū sielā ir širdī. Tai ji glausdamos prie jo šnibzdėjusi: "Jisai īra arti, kurs mokina mudu semti iš gīvībēs versmēs!" *Vidūnas.*

IS KASDIENIO MANO PRIETIROS.

Ko kartais norima.

Buvau kur-nors apsilankes. Ejau namon ir līdėjau Lietuvaite, kuri savo broliui namus valdo. Jis taipojau buvo drauge buves. Tik jis ējo kazin-kodēl kitu keliu. Buvau berods pastebējes, kad jis su savo seserim tur būt tām dienā negīveno sutikimu. Klausinėjau jo sesers. Toji ir

papāsakoji, kad jau rītā susipīkusi su broliu. Jis kazin dēlko ūzes. Pirma ji tilėjusi, bet paskui jau tik neiškentėjusi. Ir parėjusi ī tikrā ir piktā vaidā. Sakiau, kad būt reikēje ir toliau tilėti. Būtū geriau buve. Tai ji mām atsākē: "Jau aš vis tilu. Bet jis to neboja. Gāl dār mām, aš ir turinti vis tilėti. O aš taipojau turiu tiesā atsiliepti. O to ir noriu. Ir turiu norėti. Kad vis susivaldīsiu, pasilpsiu pagaliaus visai. O tai su manim apsis, kaip su mažgote. Ne, ne! Kad jis dabar vėl pradēs kām sakīti, aš tik kuo-smarkiau atsiliepsiu. Rēkausiu, kad ir kaimīnai susibēgs! Jau beveik nebesu žmogus, taip vis tilėjusi!" Taip ir dār kitaip ji kalbėjo. Ir kiekvienu žodiu daugiau īsiai trino. Pirma šipsojau ir klausiaus. Tad pradėjau jā raminti jos prašīdamas pasiklausīti, kaip aš tām dalikā suprantās. Sakiau: Kad kas-nors kām piktā apie mane sāko, o aš supīkstu, tuomet nors ir kazin-kaip rēktiau, antrasis būtū laimējes ir gi nutildamas. Jis vis būtū tvērējas mano supīkimo, mano rēkimo ir barimo. Iš jo būtū mano smarkumas parējes. Bet neleisdamas manīje piktumui ir nekantai sukilti, aš pasilikčiau galingesniu už jį. Lai jis ūžtū, rēktū, mām būtū tai niekis. Aš suvaldītiau savo ūpā. Ir mano priešas išlengvo tai numanītū ir nutiltū. Taip aš jį būtiau apveikes. Be to mano susivaldīmo jėgos būtū labai padidėjusios, kadāngi jas būtiau naudojes. Kaip žinoma, naudojamos jėgos stiprēja, ne-naudojamos silpsta. Nieku-būdu mes nesilpstam susivaldīdami. O koks dār ir gīvenimas nekantoj! Prāgaras, ir tiek. Susivaldīmas turi dvilinkā naudā." — Taip aiškinau savo nuomone. Bet ar ta mūsū Lietuvaitē visa priēmē, nežinau tikrai. Rodos ji nori ir dabar dār savo didumā greitiau išreikšti supīkimu ir piktumo žodiais negu kantrumu.

Vaikū teisībē.

Pāsakojo nesenai koks Lietuvis iš savo kūdikio dienū, kaip pirmas dienas mokīklā lankes. Kitas vaikas jį erzines. Ir tad šis sākes, tasai eses pamplīs. Greitai tas

jo priekšas nubēges pas mokītojā ir skundes, kad baisiai pravardītu esās. Mokītojas pasišaukes piktādarī ir klauses jo, ar jis savo draugā pampliu vadines. Labai nusigandes neziņojēs kān atsakīti. Meluoti nenorējes. Tai pasirīzes teisībe pasakīti. Tiktai bijojo pīlos gauti, dār-gi vos pradējus eiti mokīklon. Vēl jo klauses mokītojas. Tai vaikas ir atsākes. Bet manīdamas išvengti melā ir bausme, tāres: "Sakiau. Bet tai jau pernai buvo." Nusišīpsojes mokītojas māzumā pabāres vaikā paleides. Bet patsai sākes vēliu, jog tikrai drāsiai ir teisingai nebuves pasielges. — Drāsus ir teisus buvo Amērikos didvīris Washington buves, kurī kartā minējome.

Vds.

AP3VALGA.

Lietuviū Sventēs īra Prūsū Lietuviams īpatīngos dienos. Jau senai jos kasmet Tilzēj Liepos m. arba Rugpiūtī rengiamos. Ir kas pirm daug metū norēta, īra īvīke. Prūsū Lietuviai tas Sventes laiko tautos dienomis. Iš visū kraštū jie susirenka. Īpatiai giminēms, gentims tuomet īra geriausia proga susieiti. Sākē mān viena Lietuvaitē: "Perdaug turime gentiū, kad galētume juos ī namus sukviesti. Todēl visi kelīaujame ī Lietuvīū Svente." Tiktai keli Lietuviai to svarbumo dār nemāto, kurī šios Sventēs tautiniame mūsū gīvenime turi. Rengia jie līg tītīa tā dienā kitus surinkimus, būk visais metais nebūtū tām kitū dienū. Dāro taip jau dabar kelintā kartā "Sandora", dārē tai buvusios Sventēs dienā, būtent 17. Rugpiūtio Vīzū "Vainikas" ir "Bīrutēs" draugija.

Berods Sventei nedaug tai kenkia, bet reiškia, jog atsākomieji minētū draugijū žmonēs dār nesupranta, kas mūsū laiku mums, Prūsū Lietuviams, būtinai reikalinga. Buvusiai Sventei puošti buvo Tilzēs "Giedotojū Draugijos" pranešama visa eile dainū, Tš. Sasnausko du, St. Šimkaus vienas veikalas net su orchestro palīdėjimu. Vaidīnta tāpo mano veikalas: "Mūsū Laimėjimas". Prirengta buvo atlikti tai lauke, ore. Regīkla tām gražiai pataisīta. Tik lietūs privertē sālēj visa padarīti.

Duonelaitiui ketama pagaliaus ištikrūjū paminklā statīti. Nezinau, kas pirmas tai sumānes īra. Pirm daug metū dažnai apie tai kalbēdavo vēliolis Smalakys. Kunigas Dr. Gai galatis pradējo dabar tā dalikā vīkinti. Gāl ir būs Duonelaitiui po laiko paminklas. Svarbu tai

todēl, kad Prūsū Lietuviai tur būt didesniu skaitiu susispies vienām savūjū nors ir ilgai po mirties garbēs išrodīti. Lig šol beveik dār visai to nebuvo matīti. Prūsū Lietuviai vis mieliau kitū tautū žmones pagerbia, tik ne savūjū. Dār ir būtū labai svarbu, kad šio paminklo statīmā atsākomieji žmonēs padarītū ir ištikrūjū tautiniu dalīku, o ne kokiū išrinktū žmoniū. Noriu tuo pasakīti, kad pirm visū turētū tie žmonēs tše prisidēti, arba būti pritraukiami, kurie savo tauta rūpinasi. Toliau svarbu, kad pātis Lietuviai ir vīriausiai savo galēmis ir savo pasistengimu tā paminklā statītū. Berods būs sunku, didījī Lietuvīū skaitiu tām sutelkti. Duonelaitis savo rāšiniaiis tuo tarpu tebuvo kalbininkū pasi-mėgimas.

Lietuviū tautos nāmas Vilniūje senai jau norētas. Ir daug piningū jām statīti sudēta. Tik toli jū dār neužtenka tokiām didiām dalīkui. Dabar Liet. Mokslo Draugijos pirminkas ir kits Lietuvis Did. Lietuvos kelīauja po Amērikos Lietuvius rinkti piningū to nāmo statīmui. Pirm keliū metū rinko Amērikoj piningū "Saulēs" draugijos pirminkas iš Kauno. O "Saulēs" namai jau ir stovi. Tikras tai paminklas ir Amērikos Lietuviams. Dabar jie duoda aukas minētām dalīkui. O kaip matīti iš laikraštiū, jie vėl duoda pilnomis rankomis. Tikrai gra-

žus tai paveikslas. Ir nēra abejoti, kad Mokslo ir Dailēs Draugija galēs veikiai pradēti statīti savo namus. Aukū davimu tuo jau išizīmējo keli žinomi žmonēs, kaip paveikslui A. K. Rutkauskas, kurī nekartā jau šison minēti galējome. Bet jī ir kitus sekē visokie Lietuviai, turtingi ir neturtingi. Ir tikrai jie tuomus, Prūsū Lietuvius, toli pralenkia. Vos pradeda Prūsū Lietuviai tautiniems reikalams po skatikā padēti. O kaip visi žinome, īra jū tarpe labai daug ir tikrai turtingū žmoniū. Bet gāl ir jiems tik reikia rāgintojū, skātintojū. O tai vėl šison ir pasakīsīm: mums Prūsū Lietuviams reikia namū Tilzėje. Nepamirškime to. Gāl tokie namai būtū geriausias paminklas ne vien Duonelaitiui, bet Prūsū Lietuvīū atsigavimui.

Prūsū Lietuvīū skaitius labai vėl sumenkējes pastarais metais. Nebeesā jū nei 100000. Kas to priežastis, rodos žinoma. Tai ir rāšo Lietuvīū laikraštiai, kad Lietuviai Vokietiais virstā. Tik tuo labai māža tepasakīta. Reikētū ir priminti, jog Lietuviai veik būriais traukia Vokion, diduosna vietovēsna: Berliinan, Hamburgan, ir tt. Tokio traukimo priežastis īra nepasitenkinimas namiej ir paprastas žmogaus tikėjimas tolimoj šalij palaimingesniu būti. Ir visa-tai reiškia, kad Lietuviai gana dažnai nemīli savo šalies ir kā toj šalij turi iš tēvū ir botiū. Pasi-

rodo tai ir tame, kad Lietuviai labai dažnai pardavinėja "savo ūkius. "Sunku dabar giventi", tai paprastas jų žodis. Vokietiams taipojau labai netinka, kad visoj "Rūprūsū" provincioj žmoniū skaitius menkėja. Rūpinasi dabar žmonėms ikvėpti meile į jų krāstā. Bet kažis ar ir tikru būdu tai padarīs! Mān rodos, kad mūsų krašte neturėtume banditi minimā meile ikvėpti, bet žadinti. Lietuviai turētū būti vedami prie susipratimo to, kas jie ir jų tėvai, jų kalba, jų krāstas. Reikētū šelpiti visa-tai, kas Lietuviu dāroma tuo žvilgsniu. O pātis Lietuviai turētū kiek imanidami auginti visa-tai jų tarpe, kas ira žmogaus prakilnībės žimiai. Pagaliaus turētū Lietuviai, ipatiai darbininkai būt gelbami, kad galētū turėti savo laukelį su savo nameliais. Rodos tuomet išlengvo tėvīnės meilė sukiltū naujai jų širdise. Ir nemažētū mūsų krāsto giventojū ir nemažētū Lietuviu skaitius.

Kas girtuoklis ira. Sitas dalikas nelengvas išgulditi. Vienas Vokietis mokslininkas tai vienok padarė. Jis sākėsi girtuoklis esās žmogus, kurs nuolatai girtas pasilieka. Girtas esās tasai, kuriām alkoholas pāemes ira proto skaidrumā. Labai mažas alkoholo saikas žmogū tik mažai ir tik trumpām laikui teapsvaiginās. Tūli tad ir tikī save esant visai blaivais. Tām tītia padariti mėginimai vienok išrode esā, jog ir mažiasias alkoholo saikas padarās išpūdī smāginius. Bet žmogui išgėrus 1 lit. vidutinio stiprumo alaus, žmogus pilnai 24 val., tai ira visā pārā, stovī po alkoholo valdios. Ir tām žmogui vėl gerant 1 l alaus pirm kol nepaėjusios tos 24 vālandos, jis nepastojās blaivas, nors pats tikētūsi blaivu esant. Ir toks žmogus tad turi būti vadinamas girtuokliu.—Priduriu dār, kad nūnai ira žinoma, jog alkoholas vos į kūnā iējes, gadina raudonuosius kraujo krislelius, kurie labai ira naudingi žmogaus sveikātai. Vds.

PASIKALBEJIMAI.

Pušis. Ar gāli kuomet žmogus būtī pilnai laimingas?—Dvejopu keliu mums pareina palaimos jausmas. Išālkusīsis būs palaimingas gaudamas vālgīti, o pilnai palaimingas, kuomet valgis būs skanus ir žmogus galēs tikėti niekumet jo nebepristoksiās. Taip jame

sukeliamas palaimos jausmas paviršutinišku būdu. Ir nevienām išrodo, līg mūsų palaima guli regimuose daigtuose. Ira skirtumo tarp tūjū. Tūli nėra taip visiškai kūno dalikai, kaip valgis, gēralas. Imkime tik žmogū, kurs mums mielas, kadangi jo išvaizda mums patinka, arba kokī

dailės veikalā, ir kas tām prilīgsta. Palaimos jausmas, kurī visi tokie dalikai mumise sužadina, būs visumet kuo-pilnesnis ir mus kuo-ilgiau pildīs, kuomenkiau jis bus sukeliamas kūno o kuo-labiau dvāsios. Ira žmoniū, kurie tegāli palaimos pajautsi, kad jų kūnas kaip noris sujudintas. Jie būs pilnai laimingi, kuomet būs ko skanaus pasivālgę. Kiti vėl turēs būti širdij pasiekti. Tik tuomet jie gāli patirti palaimos jausmā. Bet pastebėkime: visi šie palaimos jausmo žadintojai ira ar regimi, šio pasaulio dalikai, arba nors bet-kaip su jais sujungti. O ira dār visai kitoks palaimos teikėjas. Žinome, tur būt, kad žmogui gyvenant, išlengvo vis gilesnės jo esībės gelmės stojasi į sātiki su kūno gyvenimu. Randasi žmogūje visokie supratimai, visokie nepatirti dār smagumai. Tūli net nusimāno virte visai kitokiais, prakilnesniais žmonėmis. Sāko tad, būk jie naujai užgime. Tokiū naujo žmogaus užgimimū vidūje ira keli. O kad tas mumise randasi, kurs mūsų, tai ira dabarties āmžiaus numānimui rodosi augštiausiasis, tuomet žmogus nebelaukia palaimos jausmo sužadimo iš kokio regimo pasaulio daliko. Jis ira palaimingas, tarsi pats pastojęs palaimos versme. Ir niekas negāli jām tos versmės užversti, išėmus jį pātī. Neturi žmogus tuomet tik palaimos jausmo, bet pati palaima pildo jį.

— Ar ne blėdinga glamonėtis su merginomis? — Rodos nesunku atsākimā itā klausimā atrasti. Tik išivaizdinkime, kad ateitū koks prakilnus žmogus, kurī garbėje laikome, ar nebūtū drovu, kad jis tai matitū? Arba pasiskaite apie kokius prakilnus, gražus dalikus ir tad pamatidami koki berneli, kaip jis glamonėjasi su kokia mergele, ar nenumanīsime, jog tai negražu? Visai kitaip išrodo, kad bernelis ir mergaitė širdingai pasišneka, gāl ir vienas kito rankā laika, o regimai iš jų veidū taria skaista meilė į viens kitā. Tikrai numānome tad tše pātia grože. Ir nėra tše nieko blėdingo. Gāli juodu ir juokuoti ir linksminties, žaisti, ir tt, visumet viso-togrozės ir saikumo apsireiškimai parodīs, jog tše nėra nieko blogo, priešingai tše ira, kuo gali diaugties. Nepamirškime: Visa, kas žmogū prakilnesniu dāro, ira dora, gražu, naudinga, kas jį žemina—nedora, negražu, kenksminga. Bet gāl būt, jog aš prasmės žodio glamonėti ne visai numanau? Žiūr. Apīsakele!

Auzuolas. Ko vėta gēda? Ar gėdingu būvant nemenkėja žmoniškumas? — Palaimingas ira tasai, kurs dār gāli gėdėtis. Reiškia tai, kad jis savo vidūje turi, kas sāko, ar kas ira gera ar bloga. Tik tas vidaus balsas ira mūsų laiku visai sugadintas. Tėvai, paveikslui, gėdiasi vaikams pasakīti, kad jie juos ira

gamine. Reiškia tai, jog tėvai ĩra gamine vaikus ne to, bet savo pasimėgimo norėdami, gamine geisdami, nepasiaukodami. O tai skirtumas. Visi prigimties dalikai nieko bendro neturi su gėda. Prigimtis ĩra šventa. Todėl ir nuogas kūnas nėra nuodėmingas. Bet visa virsta tuo, kuomet mes kitais tikslais juo naudoties norime, ar tuos tikslus prisimindami ĩ prigimties dalikus žiūrime. Supraskime: žmonės labai dažnai vėlgo, kadangi valgiu pasimėgsta. Smagumas jiems ĩra valgymo ir gėrimo tikslas. O tuo turėtu būti tiktai kūno išlaikymas. Smagumas tiktai gražus palėdovas. Taip visuose dalikuose. Kuomet tai, kas ĩra būtina kūno, ar širdies ar sielos gyvenimui, padarome geismui žaislu, tuomet tai pastoja gėdos dalikas. O gėdėties turime ne tais dalikais, bet kad mes juos apkreiptai naudojame. Tik savo geismu, savo pasielgimu ir veikimu te-reikėtu gėdėties, ne prigimties dalikais. Kuomet mes anaip gėdėties nebegalime, tuomet mumiše žmoniškumas ĩra zuves, arba nors apmires. Gėdėties geismu, kurie vien siekia savo patenkinimo, ĩra žmoniška. Kuomet gėdiamės prigimties dalikais, esame doros ligonės. Jais gėdėties be abejonės kenkia žmoniškumui. Bet neturint gėdos nei viename nei antrame dalike, reiškia žemiausiajį žmogaus laipsnį, kurį numaniti dār

galime. Todėl auginklme gėdos pajautimā, kiek tiktai galėdami, bet gėdos dėl savo nešutusiū geismū! Ir tše žiūr. Apisakele!

— Kas tai ĩra aniolai? Ir kaip jas kada žmonės išrādo? — Nėra žmonės išrāde aniolū. ĩra jie tik juos patĩre, kaip mes patirime augmenius, gėvolius, kitus žmones. Senovėje kalbėdavo apie Dievo sūnus. O jie pātis kartais vadinavos žmogaus sūnumis. Mat, mes mātome gamtoje laiptus. Apatioje ĩra minerālai, augstiau augmenės, toliau gėvoliai, tad žmones. O tūli māno, tuo visa ir užbaigta. ĩra visokiū pasididiuojantiū nezinėliū. Minimi laiptai pradeda besāmonės dalikais. Kuo-augstiau pakilame, tuo labiau pasirodo sāmonė, dvasia. Ir kūnas vis šviesesnis pastoja. Sāko berods tūli, kad žmogus pakilsias vėliau augstiau. Bet ĩra tūli, — o mār rodos ĩra jie išmintingesni už anus, — tie sāko, jog tais milionais metais, kuriais žmonija gėvena, esās nevienas augstai iškopes iš žmoniijos stovio ir esās Dievo arba žmogaus sūnus. Esā ir kitū dār esibiū! Tūli nieko apie juos nenumāno! Bet tūli taip aiškiai juos žino, kaip dienos šviesā. Nelėgūs žmoniū gabumai. Nors suprastū žmonės, jog visuma ne tokia vargšė, kaip tūlū žmoniū numānimas. — Apisakelė.

— Ar galima kada nors sakīt neteisėbe? — Dalikas ĩra toks, kad kiekviena žmogaus

nuodēmė pirm visū ir vėriausiai kenkia jām. Nėra nuodēmės kuri kitām padarītū kenksmo o patiām piktadāriui ne. Nors ir kitaip išrodītū. Kā kiti kentia, ĩra suliginamai paviršutiniškas dalikas. Daug giliau sieka tai, kas piktadāriu patiu nusiduoda. Paprastai to žmonės nemāto. Ir jie tiki žmogū galint nuodėme padarītū o išeiti be jokios blogos sekmės iš savo veikimo. Kad kitaip tai ĩra, lengviausia suprasti apmāstant, kas nusiduoda žmogui kalbant neteisėbe. Iš to galī išeiti kitiems daug blogo, kartais net mirtis tekti. Bet mirtis tepasieka žmogaus kūnā. O pats melāgis jau su savo žinojimu, tai su savo sāmone rištas prie neteisėbės. Manėkime, jis žino, kaip tikra ĩra o sāko: Ne, taip nėra! Tuomi jis savo sāmone ir toliau savo sāžine naikina, zudo. Nors jis ir nemiršta, vis dėlto jis tuo pasākīmu savo esėbe suzeidia. Labai tai ir nujautia gerai auginti kūdikiai. Kitaip su pusgėviais melāgiais. Todėl, nenorėdami savo esėbės, savo sāžinės gādinti, bet priešingai jā stiprinti, reikėtu visumet sakītū teisėbe, arba, jei tai kartais, rodos negalima, tĩlėti. Jeigu kitām grumzdia mirties pavojus, o kas nors iš meilės jĩ gelbėdamas neteisėbe sāko ir savo vidaus naikinimā arba suzeidimā kentėti

nori, lai tai dār. Meilė išgėdis jo esėbės zaizdā, jeigu jĩ bus tikra meilė, kuri nejieško savo naudos. Kitaip melas pasilieka sielos zaizda, kuri nuolatai žmogui atkartotinai meluojant didėja.

Tartis. Ar galī kuomet karai pasibaigti? — Be abejonės galī. Tik reikalinga, kad žmonės pastotū kitokie. Tuo tārpu kuone kiekvienas pirma rūpinasi savimi, nori už visus turėti daugiau turto, smagumĩnū, pasimėgimo, ir tt. ĩra žmonės dār labai svetnaudos. Ir tik žiūri, kaip visa, kā gėvenimas galėtu teikti žmogui, traukti savespĩ. Suprantamas dalikas, kad tie, kurie visai tū patiū ĩra geidimū, turi susipešti. O kokie ĩra pavieni žmonės, tokios ĩra ir visos tautos. Iš to kėla karai. Žmonės turi savj dār per daug plėšraus gėvolio ĩpatibiū. Karai pasiliaus, kuomet žmonės būs tikri žmonės; kuomet jie stengsis viens kitā gelbėti, viens kitām nudalinti to, kuo jis labiau diaugiasi; kad nebus tām ribū, kuomet susitiki su kitātautiu, su žmogumi kitos tikėbos, kitū nuomoniū apie gėvenimo prāsme ir tt, trumpai: kad žmonės bus išmintingi, meilingi, tikrai gero, lābo noro žmonės.

* * *

Adresas mano paties bus dabar toks: Vėdūnas, Tilsit, Ostpreußen, Kasernenstr. 14. vds.

NAUJI RASTAI.

Žemaitės Râstai. II ir III. Vilnius. J. ir P. Leonû Leidimas. 1813. mts. Kaina po 20 kap. Skaitâdamas Žemaitės raštus negali atsigêrėti tuo, kaip ji moka tarti lietuviškai, kokius žmoniû tarsnius ji vartoja, kaip vaizdingai ji apsireiškia. Bet ji parodo Lietuviû gyvenimâ tamsû, ûkanotâ, liûdnâ. Ipatiai merginû likimâ ji tai iš vienos, tai iš antros pusês II. rašte apšvietia, o vîriškus ir tûlas moteras pastâto blogiausioj šviesoj. Ir labai greit užeina mintis: Tai tokie îra Lietuviai! Ar nêra tše matîti nei maziausio sklîpelio dangaus žîdrumo? Rodos ne! O tik negâli bûti viename antrame žmogûje susikaupę tiek žemumo ir pik-tumo. Mano prietira lig šol parodê mân Lietuvius beveik vis labai grazioj šviesoj. Vis dëlto Žemaitės râstai turi savo prakilnîbe tame, kad, nors negarsiai, bet visu jie târia: Žmones, susipraskitel

Lakstutês giesmelês. Jaunimo mægiamûjû dainû rinkinelis. Vilnius. M. Piaseckaitês-Slapelienês knîgîno leidinîs. 1913. mts. Kaina 10 kap. Surinkta tše visa eilê zinomû poêmû, pav. Baranausko Lietuvos Senovês Paminêjimas, Vienazinskio Lietuvaitês Darzelis, Vanagelio Kur banguoja Namunelis, Maironio Senoves Daina, ir tt., ir tûlos žmoniû dainos. Smagu juos turêti taip dailiai krûvoj.

Br. Vargšas, Svetimas Dievas, Triveiksmê drâma. Chicago, Ill. 1913. mt. M. G. Valasko leidinîs. Kaina 15 centû. Veikalelis parodo židelî, kurs pamiles mergaitês-krikštionês, krikštîdinas, bet kuo-daugiau dâr îgijes krikštioniû nepasitikêjimâ, grîžta pas senajî têvâ, kurs mirdamas jî dâr prakeikia. — Taip tše stâ-toma švieson ta svarbi mintis, kad žmogus tegâli pastoti žmogumi, tvirtu ir palaimingu, kuomet jis pasilieka sârîšije su savo têvais, su saviškiais. Ir kartais šiek-tiek jausmu tai reiškiamo. Tik tokia mintis reikalauja mâžumâ daugiau dâr iš rašitojo. Žîmu îra, kad visas veikalelis nieko bendra neturi su Lietuviû gyvenimu ir Lietuviû reikalâvimais. Prikela beveik abejojimâ, ar dalîkas ir bûtû originalas. Vds.

Iš leidêjû-rašitojû pusês.

„Jaunimas“ siuntiamas î namus uz **2,40 M.** metams, î Didiâjâ Lietuvâ uz 1,25 Rublî, î Amêrikâ uz 75 Centus, pavienis numeris uz 30 Pfg., 15 Kap. arba 10 Cent. — Iš Did. Liet. galima piningus siûsti îdedant î laikâ popierinî Rublî, o 25 Kap. post. markêmis. Bet nereikêtû îdėti markes uz visa 1,25 Rbl. Laiskâ reikêtû îrašîdinti. „Jaunimo“ tãm nesiuntiamo, kurio adreso neišskaitome. — Prâeitû metû „Jaunimas“ îra dabar gaunamas ir graziai irištâs uz 3,50 M., 1,70 Rbl. arba 1 Dol. Gaunami ir „Saltiniai“ nerištî uz 2 M. metams, rištî uz 3,50 M., 1,70 Rbl. arba 1 Dol. — Râšant î „Jaunimâ“ îsakiai prašome teisingo gatvês numerio dėti.

Už leidêjus - rašitojus
Martin Aszmutat, Tilzêj, (Tilsit) **Garnisonstr. 9.**